

CONSELL CONSULTIU COMARCAL DE LA GENT GRAN DEL BAIX LLOBREGAT

Mobilitat, transport i gent gran

La comarca del Baix Llobregat és la segona comarca més poblada de Catalunya després del Barcelonès. Actualment hi resideixen 806.249 persones, el 15,4% de les quals tenen 65 anys o més (124.487 persones). Segons l'evolució prevista per l'Idescat, aquest percentatge augmentarà fins el 21,4% en un escenari mitjà, a l'any 2026.

Com a part de l'àmbit metropolità de Barcelona, el Baix Llobregat pateix greus problemes de mobilitat, motivats entre d'altres pel ràpid creixement residencial d'una part dels seus municipis, o per les històriques deficiències de la comarca en matèria d'infraestructures.

El Consell Consultiu ha elaborat durant el 2015 l'informe **“Mobilitat, transport i gent gran: Una reflexió des del Baix Llobregat”**, amb l'objectiu de conèixer l'impacte de la mobilitat al territori (entesa la mobilitat com a capacitat de desplaçament d'un lloc a altre, utilitzant els diferents modes de transport a l'abast de la ciutadania).

L'Informe assenyala que “Si bé, quan hom parla de mobilitat se li atribueixen dos components principals: la mobilitat obligada (per motius de treball o d'estudis) i la mobilitat no obligada (per motius personals o d'oci), al referir-nos al col·lectiu de la gent gran aquesta classificació es podria posar en entredit. És obvi que la gent gran es troba al marge dels col·lectius que es desplacen per motius laborals o d'estudi, amb la qual cosa – i de manera automàtica – no estarien dins del gruix de ciutadans i ciutadanes que es considera que han de mobilitzar-se obligatòriament per a desenvolupar la seva feina (treball/estudi). Però, també és cert que, per raons òbvies, la gent

gran va abandonant progressivament l'ús privat del vehicle, però no la necessitat de desplaçar-se. S'incrementen les visites mèdiques i a hospitals; es va substituint l'activitat laboral per altres activitats voluntàries, socials i cíviques, i s'assumeixen obligacions familiars de cura i acompanyament de persones depenents i/o infants, situacions que incrementen la necessitat de mobilitat. L'autonomia personal i el desenvolupament d'una vida activa i digna depèn, molt sovint, de tenir a l'abast un transport alternatiu al privat (i, per tant, públic) que doni resposta a les seves necessitats de mobilitat.”

L'informe aporta informació detallada sobre la mobilitat a la comarca, i analitza les respostes que es donen des dels diferents àmbits públics i administracions del territori, a les demandes de mobilitat. Una de les principals conclusions d'aquest informe és la **desigualtat de resposta a les demandes de mobilitat de les ciutadanes i ciutadans en funció del municipi on resideixen.**

Aquestes diferències en les respostes són justament les que fonamenten una part important de les reivindicacions d'aquest dictamen, tot considerant – i constatant – que les necessitats de mobilitat de la gent gran del Baix Llobregat estan més o menys ateses en funció del seu lloc de residència dins la comarca. I, òbviament, les diferències de tracte, i per tant de resposta, des del punt de vista de les persones afectades, es podria considerar com una diferència substancial en l'abordatge dels seus drets com a ciutadanes i ciutadans.

Quines són aquestes **diferències** de resposta?

1. Diferències estructurals: diferents àmbits territorials, diferències en els organismes competents i diferents sistemes de gestió.
2. **Diferències respecte al transport urbà** (com la capacitat econòmica del municipi, l'estructura urbana, la dispersió del nucli urbà i dels barris o la inclusió a la primera corona metropolitana) i **respecte al transport interurbà** (serveis de connexió amb Barcelona, serveis de línies internes a la

comarca o serveis de connexió amb municipis d'altres comarques).

3. **Diferències per zonificació**, principalment entre els municipis de la primera corona i la resta. Per exemple: un desplaçament entre Castelldefels i Montgat (aprox. 37 kms.) i pertanyent tots dos municipis a la primera corona, és molt més econòmic que un desplaçament entre Sant Feliu de Llobregat i Molins de Rei (aprox. 5 kms.), degut a que aquest últim pertany a la segona corona¹.
4. **Diferències per tarifació**, motivades per la unificació o no unificació de zones i tarifes.
5. **Diferències per criteris socials**, de nou amb condicions molt més avantatjoses i diversitat de modalitats de tarifació social per als municipis que pertanyen a la primera corona.

Un dels elements més importants que l'informe posa de manifest és la **manca d'homogeneïtat de la tarifació social** aplicada pels diversos operadors de transport públic, i el diferent tracte que acaba suposant poder acollir-se a unes condicions o altres (en funció del municipi). Aquest fet ha portat a nombroses queixes davant el Síndic de Greuges, que durant els darrers anys ha elaborat sengles informes presentats al Parlament de Catalunya, advertint de la conveniència d'unificar-ne tant la tipologia com els requisits d'accés, per a evitar que situacions idèntiques tinguin tractaments diferents en funció del municipi de residència.

Per últim, és important destacar que la planificació territorial del transport a públic a Catalunya sempre ha tendit a reforçar el paper

¹ El 2001 va ser integrat tot el sistema de facturació del transport públic de l'AMB en un sol tipus de bitllet. Abans els diferents operadors tenien sistemes tarifaris separats i independents, i no es podia utilitzar el mateix bitllet per a diferents tipus de transport quan es feien transbordaments. El sistema tarifari integrat es va establir mitjançant un mapa de corones concèntriques i a poc a poc es va anar implantant a d'altres àrees metropolitanes de Catalunya.

de centralitat de Barcelona, sense tenir prou en compte el creixent pes específic del conjunt de l'Àrea Metropolitana.

Reivindicacions:

- Instar al govern de l'Estat a corregir les deficiències històriques en matèria d'infraestructures al Baix Llobregat.
- Demanar a les administracions i organismes gestors competents en matèria de transport públic, que s'incorpori el principi d'igualtat de la ciutadania a totes les respostes a demandes de mobilitat en la comarca, sobretot pel que fa a les diferències entre municipis.
- Requerir al Govern de la Generalitat la implementació d'un nou model de gestió tarifària.
- Instar a la Generalitat de Catalunya per al compliment de mesures contemplades en els plans de Mobilitat de la Regió Metropolitana de Barcelona (PDM) i del pla d'infraestructures de Catalunya (PDI), tendents a millorar les condicions generals de mobilitat al Baix Llobregat, i en particular les que poden afectar més directament a la gent gran i a altres col·lectius amb dificultats de mobilitat.
- Unificar les diverses targetes socials, abonaments, descomptes, i els criteris que donin dret a la seva adquisició, en un únic carnet/acreditació vàlida per a tots els transports públics de Catalunya, model que ja funciona amb èxit en alguns països del nostre entorn, així com en altres territoris de l'Estat.
- Incorporació de nous serveis al Sistema tarifari integrat i ampliació de la primera corona.
- Potenciar les connexions entre els diferents mitjans públics de transport, optimitzant les estacions intermodals existents a la comarca i construint i desenvolupant les ja projectades, com per exemple la de Martorell.
- Redefinició i ampliació dels criteris de pertinença a les diferents zones tarifàries.

- Implantació de la Targeta T-Mobilitat, un instrument de gestió de la mobilitat que integra tots els models de transport en un únic suport intel·ligent, substituint tots els títols de transport actuals per una aplicació de transport única.
- Desenvolupament del projecte de Transport a la demanda al Baix Llobregat, especialment en municipis amb una complexa estructura urbana i amb dispersió del nucli urbà i dels barris.
- Convidar al Fòrum de la Mobilitat del Baix Llobregat a participar i donar suport a les demandes del Consell Consultiu de la Gent Gran.
- Impulsar una moció davant el Consell Comarcal i els trenta ajuntaments de la comarca requerint que acompanyin i donin suport a les demandes del Consell Consultiu de la Gent Gran.

Baix Llobregat, desembre 2015